

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ЗВІТНОСТІ

Суто фінансова звітність все меншою мірою задовольняє вимоги зростаючої кількості користувачів, оскільки сучасний стейкхолдер потребує ширшого кола розкриття інформації, яка виходить за межі фінансової звітності. Саме тому, соціальна нефінансова звітність стає одним з головних джерел інформування, а також безпосередньо вказує на соціально орієнтоване ведення бізнесу.

Важливість складання нефінансових звітів є доведення суспільству свого прагнення дотримуватися принципів соціальної відповідальності. Нефінансові звіти компаній свідчать про високий рівень підготовки до самої процедури звітування та відповідальності за подану у звітах інформацію.

Стандартна фінансова звітність перестала бути достатньою, оскільки не висвітлює дотримання підприємством основних принципів сталого розвитку та корпоративної соціальної відповідальності.

Варто зазначити, що вплив, який здійснює соціальна звітність на діяльність підприємства, перевірити емпірично дуже складно. В свою чергу, заперечувати такий вплив неможливо, оскільки, переваги представлення такої звітності досить тісно пов'язані з рівнем доходів підприємства. Наявність соціального звіту підвищує привабливість підприємства для інвесторів та позитивно впливає на формування бренду, його репутацію. Оскільки репутація є одним з найважливіших інструментів впливу на фінансові показники підприємства, то відмова від складання корпоративної соціальної звітності може негативно вплинути на вартість підприємства.

Головною перевагою звітності є її доступність не лише управлінській ланці підприємства, а всім заінтересованим сторонам, зокрема, державним органам. Держава як ніхто заінтересована в тому, щоб підприємства складали соціальну звітність, адже це дає змогу слідкувати за соціально-економічною ситуацією в країні, а головне управляти витратами на державні соціальні програми.

Кожне підприємство як індивідуальний суб'єкт господарювання формат звітності обирає самостійно, керуючись своїм власним баченням та потребами. Корпоративна соціальна звітність в сучасній світовій практиці має три форми представлення: довільна форма звітування, комплексний звіт та стандартизований звіт.

Довільна форма має на меті інформування зовнішніх користувачів та не може підлягати аудиту.

Відмінною рисою комплексних звітів є те, що вони відображають інформацію з трьох позицій діяльності, якими займається підприємство: економічна, соціальна, екологічна.

Стандартизовані звіти, в свою чергу, теж мають ряд переваг. Головною перевагою вважається можливість порівняльності звітів різних підприємств. На сьогодні існує близько 20 стандартів корпоративної соціальної звітності, де найпоширенішими є: GRI (Global Reporting Initiative), AA1000, SA8000 та стандарти Саншайн, Глобальний договір.

Серед переліку наведених стандартів, варто відокремити стандарти GRI, враховуючи те, що вони найбільш поширені в світі, більшість нефінансових звітів складаються відповідно до даних стандартів. Основною вимогою стандарту є розкриття тієї інформації, яка важлива та враховує інтереси не лише акціонерів, але й всіх заінтересованих сторін. Особливістю звітів, що складені за нормами GRI є те, що залежно від кількості дотриманих критеріїв, він отримує рейтингову оцінку A, B, C, а якщо підтверджені аудитором – A+, B+, C+.

Стандарт AA1000 призначений для представлення результатів діяльності в економічному, екологічному та соціальному середовищі, заснований на діалозі з заінтересованими сторонами. Стандарт SA8000 більшою мірою орієнтований на дотримання законодавства з праці та прав людини. Саншайн стандарти наводять рекомендації стосовно того, яка інформація має бути представлена в річному звіті. Ця інформація призначена для клієнтів (якість продукції), працівників (охорона праці, гарантія зайнятості) та місцевого суспільства (вплив на зовнішнє середовище, обсяг сплачених податків, благодійна діяльність та інвестиції).

Соціальний звіт складається з кількісних показників, які стосуються благодійності, соціальних програм, спонсорства і т.д., але специфікою соціального звіту є те, що при ознайомленні зі звітом повинно бути зрозуміло, чому саме цей соціальний проект підтримало підприємство, яким чином він пов'язаний з її соціальною і загальною стратегією. Іншими словами, призначення соціального звіту полягає в повному та доступному висвітленні соціальної політики.

Попри те, що подання нефінансової звітності стає популярною процедурою в останні роки не лише на міжнародному, але і на вітчизняному ринку, присутній значний рівень скептицизму до такого виду звітності. Критика пояснюється тим, що порядок формування та подання такої звітності жодним чином не регулюється на законодавчому рівні. Більше того, добровільність застосування стандартів та свобода у виборі критеріїв звітності сприяє тому, що підприємства розкривають лише інформацію, яка позитивно впливає на репутацію, або вдаються до різного виду маніпулювань показниками.

Інформацію, яку представлено у нефінансових звітах прийнято вважати додатковим пакетом звітності, що не пов'язана з фінансовою звітністю, але враховуючи сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку можна припустити, що така звітність стане обов'язковим елементом для здійснення оцінки вартості бізнесу. Вже сьогодні можна спостерігати певні зміни, які стосуються певного зближення фінансової звітності та звітності зі стійкого розвитку підприємства. Великі підприємства та транснаціональні корпорації все частіше публікують єдиний річний звіт, який містить повну інформацію про всі види діяльності.